

DROSS
INTERNETS.LV

TOP 10

POPULĀRĀKIE MATERIĀLI

Latvijas Drošāka interneta centrs piedāvā iepazīties ar populārākajiem materiāliem, kurus izmanto pedagogi, bibliotekāri, Drošāka interneta vēstneši un vecāki, izglītojot bērnus un jauniešus par drošu un jēgpilnu interneta lietošanu.

SEKO MUMS:

 [Twitter.com/drossinternets](https://twitter.com/drossinternets) | Facebook.com/drossinternets
 YouTube.com/saferinternetlv | Instagram.com/drossinternetslv

2018

POPULĀRĀKĀ ROKASGRĀMATA SKOLOTĀJIEM

SUPERVAROŅA ROKASGRĀMATA DARBAM PIRMSSKOLĀ

**IEĢŪSTI
SUPERSPĒJAS
UN ESI DROŠS
INTERNETĀ!**

**LŪDZ PADOMU
UN PALĪDZĪBU,
KAD TĀS VAJADZĪGS!**

**ZINI, KO NEDRĪKST
TEIKT CITIEM!**

ESI PIEKLĀJĪGS!

DOMĀ, PIRMS NOTICI!

LIETO INTERNETU GUDRI!

**SUPERVAROŅI
INTERNETĀ!**

**METODISKIE IETEIKUMI DARBAM
PIRMSSKOLĀ
2018**

POLICIJA
KULTŪRAS MĒSOTĪBA
**DROSS
INTERNETS.LV**
**INTERAKTĪVĀS
MĀCĪBAS**
**Līdzfinansējumi Eiropas Savienība
Eiropa infrastruktūras, inovāciju un izaugsmes instrumenti**

“Supervaroņa rokasgrāmata” paredzēta skolotājiem un ietver metodiskos ieteikumus darbam ar pirmsskolas un sākumskolas skolēniem: 8 nodarbību aprakstus ar darba lapām, lasāmajiem tekstiem un uzdevumiem, lai palīdzētu bērniem iegūt 5 superspējas.

Materiāls tapis sociālās kampaņas “Supervaroņi internetā” ietvaros, kuras mērķis ir veicināt bērnu medijpratību un drošību internetā, informējot gan bērnus, gan pieaugušos par riskiem un iespējām interneta vidē.

SUPERVAROŅA ROKASGRĀMATA DARBAM SĀKUMSKOLĀ

**IEĢŪSTI
SUPERSPĒJAS
UN ESI DROŠS
INTERNETĀ!**

**LŪDZ PADOMU
UN PALĪDZĪBU,
KAD TĀS VAJADZĪGS!**

**ZINI, KO NEDRĪKST
TEIKT CITIEM!**

ESI PIEKLĀJĪGS!

DOMĀ, PIRMS NOTICI!

LIETO INTERNETU GUDRI!

**SUPERVAROŅI
INTERNETĀ!**

**METODISKIE IETEIKUMI DARBAM
SĀKUMSKOLĀ
2018**

POLICIJA
KULTŪRAS MĒSOTĪBA
**DROSS
INTERNETS.LV**
**INTERAKTĪVĀS
MĀCĪBAS**
**Līdzfinansējumi Eiropas Savienība
Eiropa infrastruktūras, inovāciju un izaugsmes instrumenti**

POPULĀRĀKAIS METODIKAS MATERIĀLS SKOLOTĀJIEM

METODISKIE IETEIKUMI SKOLĒNU DIGITĀLĀS LIETPRATĪBAS
STIPRINĀŠANAI

METODISKI IETEIKUMI SKOLĒNU DIGITĀLĀS LIETPRATĪBAS STIPRINĀŠANAI

Reklāmu uztvere un analīze

Ziņas kā konstruēta realitāte

Jēgpilna digitālo tehnoloģiju
izmantošana uzdevumu un
problēmu risināšanai

DROSS
INTERNETS.LV

Methodiskais materiāls veidots pēc 3. un 6. klašu diagnostikas darba par drošību internetā un medijpratību norises un rezultātu apkopošanas (2018), kā atbalsts skolotājiem, lai mērķtiecīgi pilnveidotu skolēnu digitālo lietpratību. Metodiskie ieteikumi ietver tēmas: reklāmu uztvere un analīze, ziņas kā konstruēta realitāte, jēgpilna digitālo tehnoloģiju izmantošana uzdevumu un problēmu risināšanai.

POPULĀRĀKAIS MATERIĀLS JAUNIEŠIEM SOCIĀLO TĪKLU LIETOŠANAI

GALVENIE RISKI, LIETOJOT SOCIĀLOS TĪKLUS

Facebook
13+

Vai tu zināji, ka:

- 1 Facebook nav paredzēts personām, kuras jaunākas par 13 gadiem.
- 1 **Jebkurš** tev var **atzīmēt (Tag)** savā fotogrāfijā.
- 1 Ja nebūsi uzlicis privātuma iestatījumus, tad publicētās bildes un ziņas **redzēs visi**, arī tev pilnīgi sveši cilvēki.
- 1 Tevi var viegli **izsekot**, ja tu atzīmējies, kur atrodi.
- 1 Tu vari privātuma iestatījumos **apskatīt**, kāds tavš profils izskatās publiski visiem.
- 1 Tev būs **zudusi kontrole** pār ziņu vai bildi, kuru tu būsi ievietojis Facebook.

Esī gudrs, rūpējies par savu drošību. Vienmēr lieto privātuma iestatījumus!

ĪENĀC UN UZZINI VAIRĀK: [Twitter.com/drossinternets](#) | [Facebook.com/drossinternets](#) | [YouTube.com/saferinternetlv](#)

DROSSINTERNETS.LV

WhatsApp
16+

Vai tu zināji, ka:

- 1 WhatsApp nav paredzēts personām, kuras jaunākas par 13 gadiem.
- 1 **Nepazīstamas personas**, saglabājot savu telefona numuru, var apskatīt tavu profilu un **sazināties ar tevi**.
- 1 Ja esi kādā „**grupā**”, tavas ziņas var lasīt arī tev **svešas personas**.
- 1 Tavas sūtītās bildes un ziņas var viegli pārsūtīt citiem, un tu **nekad neuzzināsi**, kurš un kam tās ir **pārsūtījis tālāk**.
- 1 Tev būs **zudusi kontrole** pār ziņu vai bildi, kuru tu nosūtīsi **kaut vienai personai**.

Esī gudrs, rūpējies par savu drošību. Vienmēr lieto privātuma iestatījumus!

ĪENĀC UN UZZINI VAIRĀK: [Twitter.com/drossinternets](#) | [Facebook.com/drossinternets](#) | [YouTube.com/saferinternetlv](#)

DROSSINTERNETS.LV

Snapchat
13+

Vai tu zināji, ka:

- 1 Snapchat nav paredzēts personām, kuras jaunākas par 13 gadiem.
- 1 Tavu ziņu var apskatīt no 1 līdz 10 sekundēm, bet pēc tam tā automātiski tiks dzēsta.
- 1 Tomēr pieteik ar dažām sekundēm, lai tavu bildi vai ziņu **saglabātu – nofotografējot ekrānu vai saglabājot bildi telefonā**, izmantojot speciālu aplikāciju (Snap Save, SaveSnap, SnapBox, Snap Keep)
- 1 Ja tev ir publisks konts, tad **jebkurš var sūtīt** tev bildes un ziņas.
- 1 Tev var **pienākt atskaite**, tiklīdz persona tavu bildi/ziņu ir nofotografējusi/saglabājusi, bet var arī **nepienākt**, ja persona izmanto speciālu aplikāciju bilžu saglabāšanai.
- 1 Tavas bildes un ziņas var **viegli izplatīt tālāk**, ja otra persona ir tās saglabājusi.
- 1 Tev būs **zudusi kontrole** pār ziņu vai bildi, kuru tu būsi nosūtījis kaut vienai personai.

Esī gudrs, rūpējies par savu drošību. Vienmēr lieto privātuma iestatījumus!

ĪENĀC UN UZZINI VAIRĀK: [Twitter.com/drossinternets](#) | [Facebook.com/drossinternets](#) | [YouTube.com/saferinternetlv](#)

DROSSINTERNETS.LV

YouTube
13+

Vai tu zināji, ka:

- 1 YouTube nav paredzēts personām, kuras jaunākas par 13 gadiem.
- 1 Ja neesi uzlicis **privātuma iestatījumus**, tad tavus video var **noskatīties jebkurš** – ne tikai tavi draugi un paziņas, bet arī nepazīstamas personas.
- 1 Tavā video var redzēt **tavu māju**, dzīvokli, istabu, apkārtni, kurā tu dzīvo, kas citiem būs pavadēns, lai **noskaidrotu**, kurā rajonā/ielā tu dzīvo, kas tev pieder un ar ko nodarbojas tavi vecāki.
- 1 Tavu video var **pārsūtīt tālāk** un tas var nonākt arī citos sociālo tīklos.
- 1 Citi tavu video vērtēs ar „patīk” vai „nepatīk”, un arī komentēs, un tu vari saņemt arī **negatīvus un aizvainojošus komentārus**.
- 1 Ja **aizmirsīsi** savam kontam vai e-pastam, ar ko reģistrējies, **paroli**, tad ievietotos video vairs **nevarēsi izdzēst**.

Esī gudrs, rūpējies par savu drošību. Vienmēr lieto privātuma iestatījumus!

ĪENĀC UN UZZINI VAIRĀK: [Twitter.com/drossinternets](#) | [Facebook.com/drossinternets](#) | [YouTube.com/saferinternetlv](#)

DROSSINTERNETS.LV

Instagram
13+

Vai tu zināji, ka:

- 1 Instagram nav paredzēts personām, kuras jaunākas par 13 gadiem.
- 1 **Jebkurš** tev var **atzīmēt (Tag)** savā fotogrāfijā.
- 1 Tevi var viegli **izsekot**, ja tu atzīmējies, kur atrodi.
- 1 Ja tavs konts ir **publisks**, tad publicētās bildes **redzēs visi**, arī tie, kuri nav Instagram.
- 1 **Tavas bildes** var viegli **sameklēt** pēc atslēgas vārdiem caur meklētājprogrammām – Google, Bing u.tml.
- 1 Publicētās fotogrāfijas var viegli **pārpublicēt**, un tu **nekad nezināsi**, kurš un kā tavas ziņas ir izplatījis tālāk.
- 1 Tavas Instagram bildes **var redzēt** arī caur tavu Facebook profilu.
- 1 Tev būs **zudusi kontrole** pār ziņu vai bildi, kuru tu būsi ievietojis Instagram.

Esī gudrs, rūpējies par savu drošību. Vienmēr lieto privātuma iestatījumus!

ĪENĀC UN UZZINI VAIRĀK: [Twitter.com/drossinternets](#) | [Facebook.com/drossinternets](#) | [YouTube.com/saferinternetlv](#)

DROSSINTERNETS.LV

Mūsdienās bērni un jaunieši savā telefonā vienlaicīgi lieto vairākas sociālās platformas, kurās sazinās viens ar otru, publicē un apmainās ar attēliem un video. Tomēr bērniem jābūt informētiem par vecuma ierobežojumiem to lietošanai un ka pastāv vairāki riski un apdraudējumi katrā no platformām. Drossinternets.lv šajā materiālā apkopojis galvenos riskus par sešiem no populārākajiem sociālajiem tīkliem, kurus bērni lieto Latvijā. Materiālos iekļautā informācija palīdzēs bērnam saprast, kas varētu notikt, ja vieglprātīgi un pavisām izturēsies pret savu privātumu. Šī informācija, iespējams, pārsteigs pat visziņošāko bērnu un pieaugušo, kas labi pārzina sociālās platformas un darbojas tur kā zivs ūdenī.

POPULĀRĀKAIS PALĪGS DAŽĀDĀS PROBLĒMSITUĀCIJĀS

SOCIĀLO TĪKLU CEĻVEDIS

SOCIĀLO TĪKLU DROŠĪBAS CEĻVEDIS

HELP!

Ja nepieciešama mūsu palīdzība, raksti uz zinojumi@drossinternets.lv

Sociālo tīklu drošības vecākiem un audzinātājiem **13+**

Vēlies pasargāt sevi un bērnus no apdraudējumiem, lietojot dažādus sociālo tīklu pakalpojumus?

Materiālā apkopotas **tautas** ar noderīgu informāciju* par:

- privātuma iestatījumiem;
- kontroles rīkiem;
- ieteicamo rīcību problēmu gadījumos.

WhatsApp

BUJ

Privātuma iestatījumi un kā ziņot par pārkāpumu (Android viedierīcēs)

Privātuma iestatījumi un kā ziņot par pārkāpumu (Apple viedierīcēs)

Instagram

Padomi vecākiem

Privātuma iestatījumi

Blokēt lietotāju

Instagram fotogrāfiju ierobežošana Google meklētājā

Ziņot, ja kāds aizskar Tavu privātumu

Ziņot, ja kāds Tevi aizvairo, pazemo

Ziņot par nelegālu saturu

Ziņot, ja lietotājs ir jaunāks par 13 gadiem

Ziņo, ja kāds uzdodas par Tevi!

Snapchat

Kā ziņot par nelegālu, aizvainojošu saturu caur aplikāciju?

Ziņot par pārkāpumu, nepieciešama palīdzība

Ziņot par pārkāpumiem caur lietotni

Blokēt lietotāju

Padomi vecākiem

Privātuma iestatījumi

Vispārīga informācija par drošību

Messenger

Ziņot par saņemtajām ziņām (nelegāls, kaitīgs, aizskarošs saturs)

Drošība, saņemot Messenger

Facebook

Ziņot, ja kāds Tevi aizvairo vai pārkāpumu gadījumā

Ziņot par viltus profilu

Ziņot, ja kāds aizskar Tavu privātumu

Ziņot par nelegālu, kaitīgu saturu

Ziņot, ja kāds uzdodas par Tevi

Noderīga informācija par drošību

Privātuma un drošības iestatījumi

Kontrolē, kurš redz Tavu publicēto informāciju

Konta dzēšana

Konta deaktivizēšana (padarīt uz laiku neaktīvu)

Blokēt lietotāju

YouTube

Privātuma un konta iestatījumi

Informācija par drošību

Drošības iestatījumi

Padomi vecākiem

Ziņot, ja kāds uzdodas par Tevi

Ziņot par pārkāpumu, ja Tevi aizvairo, pazemo

Dzēst vai slēpt savu kanālu

Blokēt lietotāju

Drošā skatīšanās režīma ieslēgšana

Google

Ziņo, ja Tevi aizvairo vai pazemo

Ziņot par nelegālu un kaitīgu saturu

Ziņot par nepilngadīgas personas foto internetā, bez tās piekrišanas

Ieslēgt drošu meklēšanu

Pieprasīt dzēst informāciju no Google meklētāja

1 DROSSINTERNETS.LV

* informācija ir angļu valodā.

UZZINI VAIRĀK:

Twitter.com/drossinternets | Facebook.com/drossinternets

YouTube.com/saferinternetlv | Instagram.com/drossinternetslv

1

Materiālā “Sociālo tīklu drošības ceļvedis” ir apkopota noderīga informācija par sociālo tīklu drošības un privātuma iestatījumiem, kā arī kontroles rīkiem un ziņošanas iespējām problēmu gadījumos.

Materiāls ir īpaši noderīgs vecākiem un skolotājiem, lai zinātu, kā rīkoties, kad bērni nonākuši situācijā, kurā nepieciešama palīdzība. Materiālā pieejama palīdzības informācija par 22 sociālo mediju platformām.

POPULĀRĀKAIS MATERIĀLS KLASEI

30 IZAICINĀJUMI TAVAI DROŠĪBAI INTERNETĀ

30 IZAICINĀJUMU SPĒLE KLASEI

KĀ TU RŪPĒJIES PAR SAVU DROŠĪBU INTERNETĀ?

IZPILDI VISUS UZDEVUMUS UN PĀRBAUDI SAVAS ZINĀŠANAS PAR DROŠĪBU INTERNETĀ!

PĀVAIDI LAIKU KOPĀ AR KLASĒSBIEDRIEM AIZRAUJOSĀS SARUNĀS UN NODARBĒSI!

1. #ATMET LIĒKO
Izvēlies, kurā lietotnē tu vismazāk izmanto savas sociālās tīklu un citu mediju funkcijas. Izvēlies, kurā lietotnē tu vismazāk izmanto savas sociālās tīklu un citu mediju funkcijas.

2. #DROŠĀS KONTS
Izvēlies vienu savu sociālo tīklu kontu un šodien nosaukumi paroli. Paroles būtu ieteicams ik pa laikam apsvērt, lai nodrošinātu, ka konts ir drošs.

3. #UZTICAMS PRIEKŠGĀSĪS
Padomā un pieraksti divus cilvēkus, uz kuriem tu visvairāk uztici savas sociālās tīklu un citu mediju funkcijas.

4. #TU NEESI VIENS
Izvēlies, kurā lietotnē tu vismazāk izmanto savas sociālās tīklu un citu mediju funkcijas.

5. #VIRTUĀLĀ DRAUDZĪBA
Izvēlies, kurā lietotnē tu vismazāk izmanto savas sociālās tīklu un citu mediju funkcijas.

6. #PĀRBAUDI SAVAS ZINĀŠANAS
Pārbauda savas zināšanas par drošību internetā un mediju funkcijām. Izpildot šos uzdevumus, tu zināsi, kā droši izmantot internetu.

7. #DUBULTĀ DROŠĪBA
Nodrošini, ka ir "divu faktoru autentifikācija" (two-factor authentication) drošības iestatījumi. Uzliec tos vienam no savas sociālās tīklu un citu mediju funkcijām.

8. #ESMU POZITĪVS
Izdāmi un izveido mirklīkuru (hashtag) ar pozitīvu vēstījumu. Publicē foto vai video, kas ir mirklīkuru savā sociālā tīklu un citu mediju funkcijām.

9. #POPULĀRI CĪVĒKI INTERNETĀ
Val populāri cilvēki internetā vai izveido mirklīkuru (hashtag) ar pozitīvu vēstījumu. Publicē foto vai video, kas ir mirklīkuru savā sociālā tīklu un citu mediju funkcijām.

10. #NEMĒLO INTERNETĀ
Val ir labi lietot sociālos tīklus, ja nesi saņemdzis 13 gadu vecumā? Kāpēc bērni meklē par savu vārdu? Kādas sekas un apdraudzības tas var radīt? Vai melnā tīklu lietotājiem ir kādas atbildības? Diskutē ar grupu.

11. #NEKLUSE, ZĪNO
Kā tu rīkoies, ja klases biedrs parodom savu draugu internetā? Vai tu vienmēr nodrošini? Vai nodrošini, ka pats ikreiz par emocionāli šķietami bīstami uzpūti? Vai tu zināsi sociālo tīklu administrācijai par šo pārkāpumu? Vai zini, kur vērsties pēc palīdzības internetā? Diskutē ar grupu.

12. #MANĀ DZĪVE NAV TIKAI INTERNETĀ
Cik ļoti bieži tu pavadī internetā? Vai pavadītais laiks vienmēr ir produktīvs? Padomā, kā tu varētu samazināt laiku, ko pavadī savā telefonā bezmērķīgi. Stundām ilgi lietot sociālos tīklus un savas sociālās tīklu un citu mediju funkcijas. Izvēlies, ko tu darī internetā, bet izvēlies savas hobbjus.

13. #TU NEZINI, KAS IR OTRĀ PUSĒ
Izvēlies, kurā lietotnē tu vismazāk izmanto savas sociālās tīklu un citu mediju funkcijas. Izvēlies, kurā lietotnē tu vismazāk izmanto savas sociālās tīklu un citu mediju funkcijas.

14. #MĀCĪES VĒRTĒ INTERNETĀ SATURU
Kas ir kritiskā domāšana un vai tev tā ir svarīga? Vai internetā atrodamās informācijas vienmēr var ticēt? Kāpēc? Diskutē ar grupu.

15. #REZERVES KOPIJAS
Veido kopijas (backup) visiem saviem foto un video failiem. Pārbaud, kas no savas telefona uz savu datoru, izņemot tīklu uzglabāšanas servisu vienlaikus vai lieto mākoņpakalpojumus. Ieviešamā nozudēšanas vai tehnisku bojājumu gadījumā tu nodrošini savas fotogrāfijas un video, tās joprojām būs pie taviem. Diskutē ar grupu.

16. #VIDEO STUNDA
Kopā ar klasi noskaņoties vienam video filmam. Izvēlies, kurā lietotnē tu vismazāk izmanto savas sociālās tīklu un citu mediju funkcijas.

17. #PRIVĀTUMS
Pārbaudi, vai visi tavi sociālo tīklu konti ir privāti. Ja kāds no tiem ir publiski, vai droši pārdomā iestatījumus, kā tu var ierīkot, jo privāts konts ir gandrīz obligāts, lai būtu droši informāciju apmainīt ar citiem.

18. #PADOMĀS MAZĀKĀJAI KLASEI
Uzraksti padomes, kurās tu dotu kādam pusim vai meitenei, kas ir jaunieka par to, kā droši izmantot internetu. Salīdzini ar klases biedru uzrakstītajām padomēm.

19. #KOMPLIMENTS INTERNETĀ
Šodien uzraksti kādam komplimentu internetā. Pieraksti, kas tas ir un patkām saņem. Būtu tas kuru otram.

20. #ĒSĒPILNA INTERNETĀ LIETOŠANA
Smeļi kādu vērtīgu un izglīdošu materiālu internetā. Izvēlies, kurā lietotnē tu vismazāk izmanto savas sociālās tīklu un citu mediju funkcijas. Pārbaudi, vai materiāls ir uzticama, kvalitatīvs un vai tajā raksturo fakti ir patiesi.

21. #ZELTA LIKUMS
Izdāmi noteikumu par drošu interneta lietošanu. Uzraksti visu klases skolēnu zelta likumus uz tāfelles vai pārbaudiet tos klasē.

22. #VIRTUĀLS NAV REĀLS
Val kādreiz esi izvarījis runāt ar kādu personu reālajā dzīvē, lai gan jau esi draugi internetā? Kā tā sanāka, ka reālajā dzīvē tu nevarējāt runāt, kas ir draudzība reālajā dzīvē? Diskutē ar grupu.

23. #PLUSI UN MĪNUSI INTERNETĀ
Nosauk trīs labākus un trīs sliktākus lietas par internetu. Pārbaudiet tos klasē.

24. #DZIENA BEZ INTERNETA
Iedomājies, ko šodien nav pieejams internetā. Izvēlies, kurā lietotnē tu vismazāk izmanto savas sociālās tīklu un citu mediju funkcijas. Kā tu pavadī savu brīvo laiku? Ar ko tu varētu aizstāt nodarbošies? Diskutē ar grupu.

25. #TAVI DIGITĀLIE NOSPIEDUMI
Google vai Bing meklētājā ievadi savu vārdu un uzvarā, liktu to paroli, un izpildītu, ko par tev var zināt internetā? Pie tam meklē, ko tu vari atrast internetā par savu klasi, biedriem. Apraksti klasi ar savas informāciju.

26. #REĀĻAS SARUNAS
Šodien pierē kād un uzvarā sarunu ar klasesbiedru, ar kuru tu parasti neko nerunā vai tas notiek reti.

27. #REĀLĀ PASAULĒ
Šodien, dodoties no skolas uz mājam, nelieto telefonu. Nosauk, kur tu esi, un nosauk, ar citiem. Vēro apkārtni, nosauk, ko tu parasti neredz. Dales ar savām saglātām ar citiem klasesbiedriem.

28. #ES IZVĒLOS
Ja tev būtu jāizvēlas - pavadīt dienu bez interneta vai bez ēdiena - kuru tu izvēlētos un kāpēc?

29. #ATPAZĪTI KRĀPĀNIECĪBU
Val tu proti atpazīt scam ziņas, izdomā, kā radīt ziņas un pasta vēstules, izdomā, kā radīt ziņas un pasta vēstules, izdomā, kā radīt ziņas un pasta vēstules. Kā par to liecināt? Diskutē ar grupu.

30. #NOVĒRTĒ
Kurš mūsu tava telefona rādītājs? Šodien izdari divas labas lietas, lai iepazīstinātu un pateiktos šim cilvēkam.

Urrā! Tu esi izpildījis visus uzdevumus!

KOPĀ PAR LABĀKI UN DROŠĀKI INTERNETU!

UZZINI VAIRĀK:
[Twitter.com/drossinternets](https://twitter.com/drossinternets) | [Facebook.com/drossinternets](https://facebook.com/drossinternets)
[YouTube.com/saferinternetlv](https://youtube.com/saferinternetlv) | [Instagram.com/drossinternetslv](https://instagram.com/drossinternetslv)

Materiālā "30 izaicinājumi klasei "Kā tu rūpējies par savu drošību internetā?" ir iekļauti 30 praktiski uzdevumi skolēniem, kurus aicinām izpildīt klasē un brīvajā laikā, lai ikdienā rūpētos par savu drošību internetā un spētu sevi pasargāt no apdraudējumiem internetā. Materiāla mērķis ir ne tikai aicināt rūpes par savu drošību, bet arī veidot labāku interneta vidi, cienot vienam otru un zinot, kur meklēt palīdzību, ja kas nepatīkams atgadāties internetā.

POPULĀRĀKAIS MATERIĀLS VECĀKIEM

4 PADOMI VECĀKIEM, PIRMS PUBLICĒT BĒRNA BILDES

4 jautājumi VECĀKIEM, kurus uzdot sev, pirms publicē sava bērna bildes vai video internetā

Viena no iespējām, ko mūsdienās piedāvā sociālie mediji – par mūsu bērnu privātās dzīves notikumiem mēs varam informēt draugus, paziņas un citus lietotājus ar fotogrāfiju un video ievietošanu internetā – viņš tikko ir dzimis, sācis staigāt, sācis iet skolā, uzvarējis sacensībās, u.tml. Tradicionālo fotoalbumu apskati jau sen ir nomainījusi fotogrāfiju un video ievietošana sociālajos tīklos.

1 Vai tu jautāji atļauju savam bērnam, pirms ievietoji viņa bildi vai video internetā? Kāpēc tu izlēmi sava bērna vietā?

Vairums vecāku uzskata, ka nav nepieciešams saskaņot ar savu bērnu viņa fotogrāfiju vai video, kurā tas notiek, ievietošanu internetā vai arī bieži bērns ir pārāk mazs, lai viņam vispār jautātu viedokli un tā jāreklāustos.

Tomēr vecākiem vajadzētu aizdomāties un uzmanīties, cik daudz un cik privātu informāciju par saviem bērniem tie publicē internetā.

2 Vai tu vari droši apgalvot, ka tavš bērns, kad izaugs liels, neiebildīs, ka viņa bērnības bilde vai video joprojām atrodas internetā, un to 10 gadu laikā jau redzējuši tūkstošiem interneta lietotāju?

Vecāki paši neapzināti var nodarīt pāri saviem bērniem, kuram pēc tam nāksies sadzīvot ar digitālajiem nospiedumiem, kurus būs atstājuši viņa paša vecāki.

3 Vai tas tiešām ir nepieciešams, sākt veidot sava bērna digitālos nospiedumus, tikko viņš nācis pasaulē un pašam bērnam par to nezinot?

Akceries, ka tu kā vecāks (tētis vai mamma) rūpējies, lai tiku ieviestas tava bērna tiesības, pasargātu viņu no dažādiem apraudzējumiem, kā arī tu vienmēr rādī priekšzīmi saviem bērniem. It visā – arī attiecībā uz sociālo tīklu lietošanu. Mācī bērnam būt piesardzīgam, izvairīties publicēt par sevi un savu ģimeni pārāk privātu informāciju.

4 Vai bilde un video, kurā redzams tavš bērns, vēlāk tam neradīs problēmas? Vai viņš neizjutīs kaunu, apjukumu, bailes, ka to kāds ieraudzīs? Varbūt viņš jutīsies neveiklī, ka fotogrāfijā redzams ne gluži tā kā viņš vēlētos un tadā dzīves posmā, kuru viņš negribētu nevienam atklāt?

Iespējams, bērns saskarsies ar bailēm un kaunu, baidoties un sadzīvojot ar savu reputāciju. Vecākiem vajadzētu ņemt vērā visus ilgtermiņa riskus, publicējot bērna fotoattēlus un video tiešsaistē.

Ja tu esi vecāks un pārliecināts, ka ievēro un cieni sava bērna intereses un tiesības tagad un nākotnē, tad:

- **Pārliecinies**, kurš var redzēt tavā profilā/kontā ievietoto informāciju! Pārbaudi sava profila drošības un privātuma iestatījumus, lai būtu pārliecināts par lietotājiem, kuri redzēs tavas bildes un video, nepieciešamības gadījumā, lūdzot iespēju svešām personām redzēt tavu publicēto informāciju, komentēt to u.tml.
- **Neaizmirsti** sociālajos tīklos regulāri pārskatīt savus draugus un sekotājus.
- **Nem vērā**, ka daļa informācijas, kas pieejama sociālajos tīklos, vienmēr būs publiska jeb visiem redzama - kā piemēram Twitter profila bildes, Facebook „cover” attēli un “featured” bildes.**
- **Pārliecinies**, vai tavā telefonā GPS navigācija jeb atrašanās vietas pakalpojums ir izslēgts? Daudzi sociālie tīkli un mobilās lietotnes piedāvā publicēt savu atrašanās vietu. Iespējams, ka tu to nezini vai tam neesi pievērsis uzmanību, tomēr šī iespēja var tikt aktivizēta automātiskā režīmā, kas līdz ar bildes publicēšanu sniegs informāciju, kur bilde tika uzņemta. Iespējams, ka visiem nav jāzina, kur jūs tieši šobrīd ar ģimeni atrodaties.
- **Nepārspīlē** ar bērnu fotogrāfiju un video ievietošanu internetā – tā nav sacensība, kurš publicēs vairāk.

Atceries! NEKAD nepublicē bildes vai video, kuras tavš bērns redzams/i:

- eļam vannā, pirtī – pilnīgi kails;
- raudam, bēdājamies – piedzīvojot ļoti emocionālu pārdzīvojumu;
- iespējams identificēt dzīvesvietu;
- personas dati – dzimšanas datums, adrese, skolas nosaukums u.tml.

! Tavam bērnam ir tiesības uz privātumu tāpat kā pieaugušajiem.

DIROSSINTERNETS.LV
IENĀC UN UZZINI VAIRĀK:
Twitter.com/drossinternets | Facebook.com/drossinternets
YouTube.com/saferinternetlv

* Facebook privātuma iestatījumi <https://www.facebook.com/help/443357099140264>
Facebook iestatījumi „Kurš redzēs manu publicēto informāciju?” <https://www.facebook.com/help/459934584025324/>

** Facebook privātuma iestatījumu pārskatīšana <https://www.facebook.com/help/443357099140264>

Viena no iespējām, ko mūsdienās piedāvā sociālie mediji – par mūsu bērnu privātās dzīves notikumiem informēt draugus, paziņas un citus lietotājus ar fotogrāfiju un video ievietošanu internetā – viņš tikko ir dzimis, sācis staigāt, sācis iet skolā, uzvarējis sacensībās, u.tml. Tradicionālo fotoalbumu apskati jau sen ir nomainījusi fotogrāfiju un video ievietošana sociālajos tīklos. Taču svarīgi ir apzināties sekas un riskus, kas izriet no šādas rīcības. Informatīvajā materiālā ir apkopoti noderīgi padomi vecākiem, kas jāņem vērā, pirms publicēt ģimenes bildes internetā.

POPULĀRĀKAIS STUNDAS PLĀNS

NODARBĪBA "VAI ZIEMASSVĒTKU VECĪTIS EKSISTĒ?"

Nodarbības plāns veidots ar mērķi, lai, Ziemassvētkus gaidot, varētu kopā ar skolēniem meklēt atbildi – vai Ziemassvētku vecītis eksistē? Atcerieties, ka uz šo jautājumu nav viena – pareizā atbilde! Nodarbība paredzēta 5.-7.klašu skolēniem kritiskās domāšanas un medijpratības stiprināšanai.

POPULĀRĀKAIS PLAKĀTS

10 PADOMI TAVAI DROŠĪBAI

10 PADOMI TAVAI DROŠĪBAI INTERNETĀ

1. **ESI JAUKS INTERNETĀ, CIENI CĪTUS!** (Be funny on the internet, respect others!)
2. **NESAKI OTRAM INTERNETĀ TO, KO NEVĀRI PATEIKT SEJĀ!** (Don't tell others on the internet what you can't say in person!)
3. **DOMĀ, PIRMS PUBLICĒ INTERNETĀ. INTERNETS KĻŪDAS NEPIEDOD.** (Think before posting on public internet. The internet does not forget.)
4. **NEIZPAUD PĀRĀK PRIVĀTU INFORMĀCIJU.** (Do not disclose private information.)
5. **DOMĀ, AR KO DALIES INTERNETĀ. IZVĒRTĒ, PIRMS SPIED "LIKE", "SHARE".** (Think before sharing on the internet. Evaluate before clicking "like" or "share".)
6. **PĀRBAUDI, PIRMS UZTICIES INTERNETĀ REDZĒTĀJAM, LASĪTĀJAM.** (Check before trusting what you see or read on the internet.)
7. **VEIDO DROŠAS PAROLES, GLABĀ TĀS DROŠĀ VIETĀ UN ATCERIES TĀS.** (Create strong passwords, keep them in a safe place, and remember them.)
8. **IZVAIRIES TIKTIES AR PERSONU NO INTERNETA, KURU DZĪVĒ NEKAD NEESI SATICIS.** (Avoid meeting people from the internet whom you have never met in real life.)
9. **LIETO DROŠĪBAS UN PRIVĀTUMA IESTĀTĪJUMUS.** (Use security and privacy settings.)
10. **ZINO, JA TEVI VAI KĀDU CITU AIZVAIŅO INTERNETĀ! ZVANI 116111!** (Know if you or someone else is being harassed on the internet! Call 116111!)

FACEBOOK.COM/DROSSINTERNETS
INSTAGRAM.COM/DROSSINTERNETSLV
YOUTUBE.COM/SAFERINTERNETLV
TWITTER.COM/DROSSINTERNETS

DROSSINTERNETS.LV

Plakāts paredzēts bērniem un jauniešiem, lai vērstu viņu uzmanību uz riskiem un apdraudējumiem, lietojot sociālos tīklus un citas lietotnes. 10 padomi ietver galvenos riskus un apdraudējumus, ar kādiem var sastrasties un kurus būtiski ņemt vērā, lietojot internetu.

POPULĀRĀKAIS TIEŠSAISTES TESTS

FOTO DETEKTĪVS

"FOTO DETEKTĪVS"

**VAI TU PROTI ATPAZĪT
SAGROZĪTU INFORMĀCIJU NO PATIESĪBAS?**

VAI ATŠĶIRSI ĪSTU FOTOGRĀFIJU NO MONTĀŽAS?

UN KĀ AR REKLĀMAS TRIKIEM – NEUZĶERSIES?

Lai aizpildītu tiešsaistes testu, nepieciešams dators vai viedtālrunis.

Tiešsaistes tests pieejams trīs vecuma kategorijās aizpildīšanai individuāli – katram vecumam paredzēti atšķirīgi jautājumi.	TESTA JAUTĀJUMI ŠEIT: 1. - 4. klasei ej.uz/sakumskolai 5. - 9. klasei ej.uz/pamatskolai 10. - 12. klasei ej.uz/vidusskolai

DROSSINTERNETS.LV
UZZINI VAIRĀK:
[Twitter.com/drossinternets](https://twitter.com/drossinternets) | [Facebook.com/drossinternets](https://facebook.com/drossinternets)
[YouTube.com/saferinternetlv](https://youtube.com/saferinternetlv) | [Instagram.com/drossinternetslv](https://instagram.com/drossinternetslv)

Lai pedagogiem un vecākiem būtu vienkāršāk uzsākt sarunu ar skolēniem par viltus ziņām, reklāmām un kritisko domāšanu, skolēni var pārbaudīt savas zināšanas ar tiešsaistes testa palīdzību. Testa jautājumi ir par reklāmu, fotogrāfiju vēstījumiem un to ticamību, dažādas internetā izlasītas informācijas un ziņu ticamību pārbaudi, kā arī spēju atšķirt reālu fotogrāfiju no acīmredzamas montāžas.

1. - 4. klasei ej.uz/sakumskolai

5. - 9. klasei ej.uz/pamatskolai

10. - 12. klasei ej.uz/vidusskolai

POPULĀRĀKĀ GRĀMATA

PLANĒTA 7

PLANĒTA
7

LIETO!
STRUKTURĒ!
DOMĀ!
RADĪ!
IZVĒRTĒ!
ANALIZĒ!
SALĪDZINI!

MĀCĪBU MATERIĀLS PAR GUDRU UN DROŠU INTERNETA LIETOŠANU 8–12 GADUS VECIEM BĒRNIEM

DROSS
INTERNETS.LV

facebook.com/drossinternets twitter.com/drossinternets instagram.com/drossinternetslv youtube.com/saferinternetlv

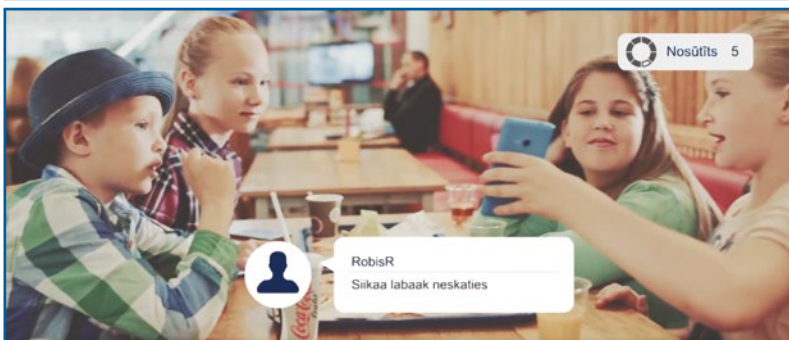
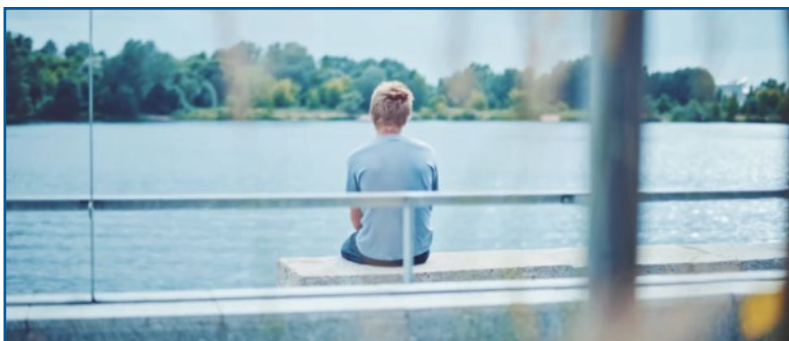
Uzdevumu grāmata “Planēta 7” ir par gudru un drošu interneta lietošanu 8-12 gadus veciem bērniem. Interaktīvais un bērniem viegli uztveramais mācību materiāls palīdz apgūt zināšanas, prasmes un iemaņas, kas ir nepieciešamas darbā ar digitālajām tehnoloģijām jēgpilni un droši. Grāmatā ietverti daudzveidīgi uzdevumi, kurus viegli integrēt dažādu mācību jomu ietvaros, analizējot digitālo tehnoloģiju izmantošanas mērķus, sniegtās priekšrocības, informācijas ieguves veidus, kritisku izvērtēšanu un informācijas nozīmi mūsdienās, kā arī runājot par atbildību un līdzdalību.

BĒRNU UZTICĪBAS TĀLRUŅA 116111 POPULĀRĀKAIS VIDEO JAUNIEŠIEM

NAV SMIEKLĪGI, JA CITAM SĀP! - Justīnes stāsts

NAV SMIEKLĪGI, JA CITAM SĀP! - Klāva stāsts

Latvijas Drošāka interneta centra partneris – Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija izveidojusi divas informatīvas videofilmas par bērnu un pusaudžu savstarpēju pazemošanu internetā. Šis videomateriāls ir izmantojams klases audzināšanas stundās, runājot ar bērniem par to, kā cienīt vienu otru, nepazemot, neņirgāties un ka katram ir tiesības uz privātumu.